

MAANOORED

TÕUSVA PÕLVE TULEVIKU TÄHISED

PÕLLUMAJANDUSLIK NOORSOO KUUKIRI

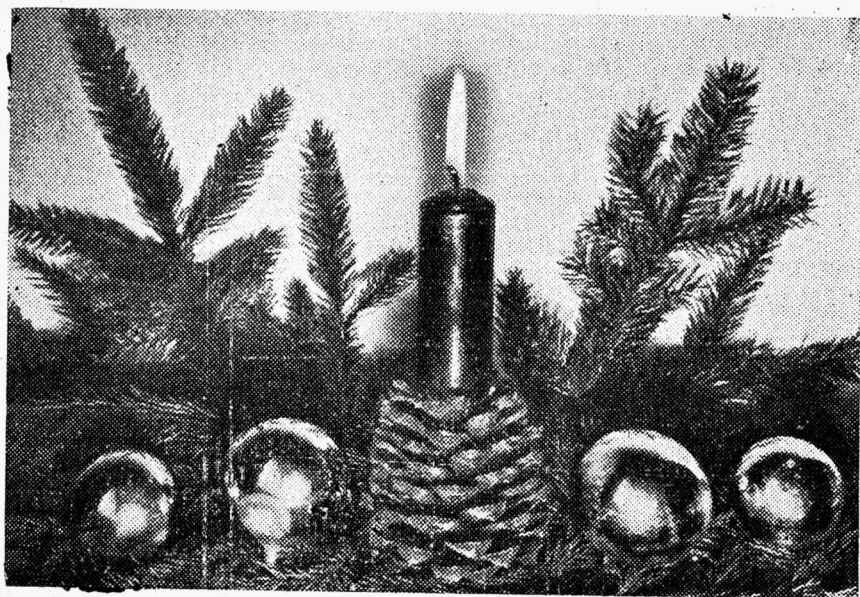
1935

III aastakäik

toimetaja agr. A. ECKBAUM. Vastutav toimetaja E. JUSI.
Väljaandja EESTI PÕLLUMEESTE KESKSELTS.
toimetus ja talitus: Tallinn, Pikk 40, postkast 54, telef. 454-70.
Tellimishind: 120 snt. aastas, 65 snt. noolaastas.

Nr. 12

Detsember

Vaesti säravad jõuluküünlad . . .

Meie noortele sõpradele.

Aasta jõuab varsti lõpule. Käesolev number on viimane, mis noorte ajakiri „Maanoored“ oma tellijatele tänavu kätte saadab. Ahvardub katkeda side, mis meid kogu aasta kestes ühendas paljude lootusrikkalt tulevikule vastu tõttavate noorte kodanikkudega maal. Nende askeldused ja püüded on meile armsaks saanud ja meie oleme sellest aasta jooksul sagedasti jutustanud, kuna suu räägib sellest, mis südant täidab. Ja meie teame, et noortel maal vahest kuu paistab aasta pikkusena, kui nad ootavad järgmist „Maanoorte“ numbrit, et kuulda sellest kõigest lähemalt, mis teevad kaanoored teisal. Noorte ja nende ajakirja vahel on siginenud innukas poolehoid, mida aastate vahetus ei tohiks hävitada.

See tõstab päevakorrale küsimuse, kuidas maanoored uuel, 1936. aastal saaks ajakirja „Maanoored“ lugemist takistamatult jätkata. See ei ole teisel võimalik kui tuleb uuendada „Maanoorte“ tellimine tulevaks aastaks. Paistab, et see ei ole raske ülesanne, kuna selleks tarvis ainult 120 senti, mis tuleb sisse maksta lähemas postiasutuses. Põllutööajakirja „Põllumees“ ja mitme sõnumilehe kaasandena aga tuleb „Maanoored“ ilma ainsa sendita talusse, tarvis ainult, et mõni neist lehtedest tulevaks aastaks tellitaks. Noored võtavad küll meelsasti omale ülesandeks vanematele ehk täiskasvanud vendadele-õdedele seda mitmekordselt meelde tuletada, et vajalik on „Maanoorte“ tellimist ühel ehk teisel viisil juba lähemal ajal teostada.

Ühtlasi aga kerkib ka päevakorrale küsimus, kui palju isegi meie organiseeritud maanoorte hulgas on neid, kes oma ajakirja „Maanoored“ järjekindlalt loevad, kõnelemata tellijaist, kuna viimaseid on muidugi üsna kasinasti. Näib, et noorte eneste huvides peaks „Maanoorte“ lugemine ja tellimine õige tublisti kasvama. Selle saavutamiseks peaksid noored ise midagi tõsist ja tulemusriikast ette võtma. Tänavu peetakse meil raamatu-aastat. Maanoorte kohasem raamat on küll nende ajakiri „Maanoored“, mille aastakäik kokkukõidetatult annabki õige kauni raamatu. Maanoorte ringid, klubid ja osakonnad ei saakski oma töös raamatu-aastat paremini tähistada, kui sel teel, et nad oma ajakirja „Maanoored“ erilise hoolega levitavad, korraldades tellimisvõistlusi, andes selleks auhindu, lugedes noorte ajakirja ning kasvatades noori tarkuses ja mõistuses sama jõudsasti, nagu nad edenevad pikkuses ja raskuses.

Selles heas lootuses lahkume lõppeval aastal oma noortest lugejatest ja soovime kõigile õnnelikku uut aastat!

„MAANOORTE“ TOIMETUS.

Jõuluõhtul.

Üle hangede kaugusse vajub
jõuluöö kellade kaja.
Taevas kui tähelund sajaks,
lumilehtedes tee veerel pajud.

Aknad küünalde tuledest lüüdet,
mäe nõlval ree küljes regi.
Koirohu lõhnaga segi
kirik õueni rahvaga täidet.

Kuuselt lõhnasid libiseb alla.
Püha öö! Heliseb orel...
Pehmeleb süda ka kore —
pisar veerenud habeme hälli.

Pildil altari kühmargil Maarja,
lapsuke õrnasti süles.
Koidutäht kerkinud üles, —
õitsel Petlemmas hoitakse karja.

Koju söidavad hobused ja teelt
järjesti keeravad ära,
sinna kus valguse säras
aknaruuduke koduses tares.

Frida Ulm.

Pilk rahuldustundes tagasi — uue jõuga edasi!

Aasta lõppedes võib organiseeritud maanoorte pere rahuldustundega tagasi vaadata nendele mõtetele ja tegevusaladele, milledes nad ligi kümme aastat tagasi ajasid esimesi vagusid. Rahuldustunne on seda suurem, et noorsoo-organiseerimisküsimuses on just esijoonele tõstetud tegelikku ellu astunud alaealiste noorte organiseerimine, kes oma nooruse tõttu ei saa veel osa võtta mitmesuguste kultuuriliste ja majanduslike seltside ja ühisuste tööst ning tegevusest.

Rahuldustunnet tekitab ka see, et meie põlluharijate pere kutseesindus — Põllutöökoda, kelle alla on koondatud Ülemaalse Maanoorte Ühenduse kaudu, organiseeritud maanoorte pere, on leidnud raskustele vaatamata võimalusi ja väljapääsu-teid ning lahendusi, et suuremal määral kui varemalt võib tähelepanu pühendada süsteemikindlalt maanoorte-organisatsioonide töö ja tegevuse korraldamiseks. Põllutöökoda, hinnates juba ammu kõrgelt maanoorte organiseerimise tähtsust, leidis tänava võimaluse keskkohas rakendada sel alal üht agronoomilist tööjõudu ja pani talviseks tööhooajaks maanoorte-organisatsioonide töö arendamise ülesanded lisäülesannetena ka kahele maatulunduse-konsulendile.

Kuni viimase ajani, mil üle riigi iseenesest tekkisid maatulundusklubid, maanoorterigid ja põllumeeste-, maanaisteseltside noorte-osakonnad, oli meie noorsoo organiseerimisel

pühendatud tähelepanu esijoones õppivale noorsoole,

et neid rakendada enesearenduseks isetegevuse põhimõttel nii alg-, kesk-, kutsekoolides kui ka gümnaasiumides. Algkoolide ja kutsekoolide lõpetanud alaealised noored olid aga peaaegu täielikult jäänud organiseerimata.

Heites pilku neli-viis aastat tagasi, mil hoogsamalt algas maanoorterigide ja maatulundusklubide asutamine, siis leiame, et mitmesugustesse tegutsevatesse noorsoo-organisatsioonidesse oli maal 13—20 aasta vanuses koondunud selles vanuses olevatest noortest alla 5%. Loomulikult 95% organiseerimata alaealistest tegelikku ellu astunud noortest vajas ka omale tegevusvõimalusi, vajas organisatsiooni, ja

nii tekkisid nagu iseenesest üle maa erikohtades maanoorte-organisatsioonid,

küll maatulundusklubide, põllumeeste noorte-osakondade ja maanoorteritingide nime all, kes tahtsid koondada oma liikmeteks noored peamiselt 13—20 aasta vanuses, need noored, kes olid senistest noorte-organisatsioonidest välja jäänud. Nende noorte töö- ja tegevuse meetodid ning võtted erinesid aga väga tunduvalt seniste noorte-organisatsioonide tööst ja tegevusest.

Kui varemalt tegutsesid noorsoo-organisatsioonides oli peamiseks tegevusalaks noorte enesearendus ühiselt koos käies, et tegeleda mitmesuguste üldkultuuriliste küsimustega, siis maatulundusklubide ja maanoorte töökava seadis esimeseks nõudeks, et iga noor teostagu mõne ülesande lahendus oma kodutalus, talu korraldamiseks, et noorsoo töö ja tegevus võtaks säärase väärtusliku töö ja tegevuse ilme, millega saab noor tulusalt oma võimeid mitmekülgset arendada.

Nii arenes uus noorte tegevuse kava, arenes maanoorsoo-organisatsioonide töökava, kus

tõusis esikohale tegeliku töö põhimõte

ja noorte enesearendamine ning täiendamine mitmekülgset tulevase elu jaoks, sest noorsoo-organisatsioon on esijoones noortele enesearenduseks ja alles teises järjekorras ümbruskonnale meelelahutuse pakkujaks. Viimane ülesanne on aga paljudes, eriti vanema noorsoo-organisatsioonides, küll praegu kahjuks esikohal.

Nii arenes maanoorte uuetüübilise tegevusega organisatsioonide töö aasta-aastalt, üleriigiliselt igal pool oma rada. Kaasa aitasid noori nõuandega küll igalpool kohalikud põllumajandusnõuandjad ja maatulunduskonsulendid. Kui noorte organisatsioon oli juba tekkinud ligi sada ja need järjekindlalt nõudsid töö ühtlustamiseks omale keskohta ja üleriikliku maanoorte-kongressi kokku kutsumist, siis kaks aastat tagasi leidis Põllutöökoda ka seda võimalikuks teha, ning esimene maanoorte-kongress Arknal 1933 püstitas maanoorte organiseerimiskava alused.

Esimene maanoorte kongress seadis ka üles põhimõtted maanoorsoo-organisatsioonide tegevuseks, et igas maanoorsoo-organisatsiooni töökavas oleksid ülesanded ja tegevusvahendid: 1) noortele ühiselt koos käies lahendamiseks, 2) noortele oma kodus läbiviimiseks ja 3) ümbruskonna kultuurilise taseme tõstmiseks. Seega tõusis maanoorte-organisatsiooni töökavas esijoonele just tähtsam, tõusis see, mis oli varemalt unustatud, oli jäetud tähele panemata, need on ülesanded, mis noored läbi viivad kodutalus ja milledega nad endid arendavad ja kodutalu korraldavad. Neil põhjadel sai ka meie noorsoo-liikumise vormidest maanoorte-liikumine noorte seas erilise poolehoidu osaliseks.

Kui aga noorsoo organiseerimisvaimustuses nüüd hiljuti „Päevaleht“ (19. nov. 1935, nr. 320) leiab, et isegi Põllutöökoda on nüüd asunud maanoori „ülevalt alla“ organiseerima ja selleks rea konsulente ametisse pannud, siis kahetsusega tuleb mainida lehe teadmatust. Maanoorte-organisatsioon on tüübilisemaid alt poolt üles kasvanud noorteorganisatsioone, noorte eneste jõul end püsti ajanud, aga mitte vastupidiselt ja Põllutöökoda on juba seda tööd aastaid aidanud oma tööjõududega, et noorte töö ja tegevus oleks viljakas töö, aga mitte asjata ajakulu.

Meil ei tunta veel laiemates ringides maanoorte-organisatsioonide tööd ja tegevust, sest kui maanoorte-ring tahab teostada oma eesmärgi, et kasvatada ringi liikmeid mitmekülgset tegevateks ühiskonna liikmeteks, siis peab toimuda kogu aeg ringis noorte kasvatamine ka kindla töökava ja põhimõtete kohaselt.

Ja nende töökavade ja põhimõtete väljaarendamine, koostamine, juhtnõuadeks valmistamine ja üle riigi ühtlustamine ei ole mitte iga üksiku ringi ülesanne, vaid juba keskkorralduse töö, ja keskkorraldus ei saa ometi teha seda, kui pole selle tegijaks tööjõudu, kes seda teeks.

Noorte organiseerimine ja kasvatamine ei seisa mitte selles, nagu varemalt sageli, et asutatakse mingi noorteriting, koostatakse põhikirja või kodukord, mille koostamiseks ja vastuvõtmiseks kulub üle aasta, ja pärast ühe või paari tantsupeo korraldamist suigub noorteorganisatsiooni tegevus. Ei, see pole noorsoo töö. Ringi kodukord on kõigil ühine. Seda on vaja üks kord teha. Pead murda ja teha on vaja ka üldtegevuskava kord või paar, aga tegevuskavas olevald üksikuid ülesandeid on vaja järjekindlalt ja püsivusega üksikutel liikmetel iga aasta lahendada. Ja nende ülesannete lahendamiseks, koduste tööde korraldamiseks, on vaja noortele lähemat nõu ja juhatust, kui selleks oleks ainult ainelisi võimalusi ja teadlikke juhte, kes seda suudaks noortel aidata rakendada.

Teadlikke juhte

ei saa aga midu, kui neid selleks ei õpetata. Ja õpetamiseks on ka vaja kedagi, kes seda teeks, sest iseenesest see ei tule mitte.

Kõigi nende väärarvamiste peale vaatamata võime aga organiseeritud maanoorte perega siiski aasta lõppedes rahuldustundega tagasi vaadata, sest meie mõttekaaslaste noorte pere on kasvanud lähes poole võrra, töö tagajärjed on sageli palju paremad kui eelmisel aastal.

Kõik see annab julgust ja uut jõudu, et võtta vastu uut aastat teadmises ja lootuses: tehtud töö on kannud vilja, ja kord jõuab kätte ka aeg, mil kõik maalasuvad noorsoo-organisatsioonid töötavad põhimõtetel, mida on tähistanud maanoorte kongressid.

End. Vint.

Viljakuse kultus jõulu- ja uueaasta-kommetes.

Põllumees on oma kutsetöös alati ja igas ilmakaares seatud silm silma vastu looduse tujukusega, kuid eriti oli ta neist tujudest olenev varem al ajal, kui polnud kasutada veel neid tehnilisi abinõusid, mis tänapäev.

Sel ajal asendas põllumehe tehnilisi oskusi suurel määral veel usk üliloomulikesse looduse jõudusesse ja ratsionaalseid kalkulatsioone igasugused maagilised toimingud nende üliloomulike jõudude poolehoidu võitmiseks.

Ka meie rahvapärinus tunneb kombeid, mille kaudu on püütud lepitava sse ühendusse astuda nende viljastavate jõududega, millest peeti olenevaks põllumehe õnne ja heaolu. Need kombes on oma kõige pidulikumat kujul seatud vana ja uue aasta vahetusega (jõulupühadega). Paiguti on nende kommetega seatud tembud püüsinud tänapäevani, kuigi nende tõeline tähendus on juba ammu kustunud.

Neist on teatraalsemaid jõulukombeid nn. jõulupuki, tõngi ehk näärisoku tegemine saartel. Veel tänapäeval käivad Saaremaa noormehed salgakaupa uueaasta õöl naabritele õnne soovimas. Neid kutsutakse vana kombe kohaselt näärisokkudeks, kuigi neil puuduvad väliselt soku tunnused. Soku nimi aga tuleb sellest, et vanemal ajal (võib olla siiski mõnes kohas veel nüüdki) vähemalt üks või paar poissi salgast olid end moonutanud sokuks. Selleks võeti ülespidi keeratud hobuselook jalgade vahele ja kaeti end pahrupidi pööratud kasukaga. Kasuka alt — eest ja tagant üleskerkivate looga otste külge kinnitati aga soku tunnused: ettepoole soku pea, sarvede ja habemega, tahapoole

soku häänd, milleks oli vana saunaviht või kadakas. Harilikult köideti sellele inimloomale ka kell või krapp kaela, mis tõelise soku muljet pidi veelgi suurendama. Sokkude rännak perest perre algas uue aasta õöl kohe peale aasta algust, kui kell oli löönud kaksteist. Pere uksetaha ilmudes poksi sarvedega vastu ust, mõkitades sokumoodi ja kõlistati kella. Niipea kui pererahvas seda kuulis, ei viivitatud ukse avamisega ja sokud ühes karjasega tungisid tuppa. Siin löödi omavahel sarved kokku ja tehti muud nalja. Üheks harilikumaks tembuks oli see, et sokk oma vihtsaba kastis kusagile veeanumasse ja piserdas sellega ettejuhtuvaid tütarlapsi. Kuigi sokud pererahvast kohtlesid näiliselt usna pahruralt, võeti neid ometi lahkkesti vastu. Peremehel oli juba õhtul pandud kann õllega nende jaoks tagavaraks; tüdrukud andsid neile pähklaid, õunu ja kinkisid üht-teist (näit. sukapaeltu) ning perenaine pakkus keedetud ube. Kui sokud mõnest talust sisseminemata möödusid, siis tähendas see, et vahekorrad külas selle taluga polnud korras. Nende ilmumine aga oli sama, mis heanaaberlik uueaasta õnnesoov. Sokkudega kaasaskäivad poisid astusidki tuppa „head-uutaastat“ õnnesooviga ja harilikult kirjutati ka uue aasta number kriidiga kusagile uksele või seinale. (Vähemalt oli see komme maksev Saaremaal juba paarkümme aastat tagasi.)

Hiiumaal tunti näärisokule vastavat olendit jõulupuki või kolmekuninga-kitse nimelisena Kihnus kutsuti seda aga jõulutõngiks. Tõngi nimetust tuntakse ka Muhus, nagu selgub järgmisest uema rahvalaulu katkendist:

*Põhud pörandal meil pingiks,
sest meid hiiütaks jõulutõngiks.*

Hiiumaal käis jõulupukk harilikult üksinda ja just jõulupühade ajal. Ta oli kaetud kas pahrupidi pöördud kasukaga, tekiga või õlgedega. Samuti on Kihnu jõulutõnk liikunud üksinda. Tõngiks käib harilikult mõni külaperemees või -naine, kes end seks puhuks kattis teki või pahrupidi pörratud kasukaga. Riide alt ulatus välja ainult sarviline loomapea. See pea ei olnud aga ühetükine, vaid koosnes alumisest ning pealmisest lõuast, mis lõuapäradest ühendati nahkhingedega. Nii sai tõnk siis lastehirmutamiseks tahtmise järgi oma lõugu liigutada ja neid üksteise vastu laksutada. Looma õudset muljet suurendasid veel kaks kumerat vasknööpi silmadena, mis tarvitamise puhuks hästi läikima hõõruti. Nii jõulupukk kui tõnk on tegele- nud rohkem lastega kui vanadega. Küsitledes nende lugemisoskust ja tehes neile tarvidust mööda nalja või kolli.

Eesti ja rannarootsi saartel tuntakse aga veel teistki loomamoonutist — nn. jõulu- või näärihane. Oma väl- limuselt hani palju oskust ei erinenud; ta oli kaetud samuti pahrupidi pöördud kasukaga, ainult sarvede asemel tal oli nökk. Üks kasukakäis oli ni- melt sirutatud ette õieli ja sellest läbi- pistetud käsi hoidiski puust nikerdatud

hanenokka või selle puudumisel lihtsat kepikest. Mõnel pool on aga säärase kunstliku noka aset täitnud lihtsalt ettesirutatud sõrmed. On iseloomulik, et jõuluhani tegi oma külaskäigu ha- riilikult pühadelaupäeva õhtul sauna, kui seal pesti ja viheidi. Ta ilmus sin- na, vitsakimp või kadakacks käes ning püüdis eriti kiusata oma noka näpis- tustega või vitsakimbuga lapsi, kes talle siis vett püüdsid vastu visata.

Lääne mandril ja saartel on jõulu- ajal tehtud veel igasugu õlgvigureid -- õlgedest punutud sarvilisi nääri- mütsi ja inimesekujulisi õlgnukukesi (jõulumees, nääriringsepp).

Need huvitavad kombes on osalt juba kadunud, osalt elavad aga edasi laste mängudena või küla seltskondlike lõbustustena. Et neil kunagi on olnud sügavam eluline tähendus, mis seotud viljakuse kultusega (vilja- ja karja- õnne manamisega), seda näitab kas või seegi asiolu, et näiteks näärisokku püütakse meelitada kingitustega (lam- bavillast esemed — sukapaelad, kin- dad) ja kostitada põllusaadustega (kaunvili, õlu jne.). Algupäraselt näib siis rahva kujutluses looma maski taga peituvat mõni üliloomulik olend, kel- lega tuli hea õnne saamiseks hoida leplikku vahekorda.

Mag. G. Ränk.

Ülesandeid kodumajanduskoolidest elluastujatele.

Käesoleva aasta sügisel rikastus jällegi hulk Eesti kodusid kalli anniga — kutseoskusega noorte perenaistega. Need noored neiud võivad olla siida- mest tänulikud oma vanematele, kes on võimaldanud neile eluteele nii väärtus- liku ja vajaliku kaasavara, kui seda on perenaise kutseoskus. Maa-alalt väike- ne, kuid siiski sangarliselt suur kodu- maa — Eesti, vajab ka perenaisi kan- gelasi, kes on suutelised haarama kõi- ki elu ilusaid külgi, kes on suutelised talitama kodumajapidamises nii, et omaksime õnneliku perekonna, hinges- tatud ning kauni kodu. Elu ei jaga alati kõndimiseks siledaid radu, kuid meie peame sisemiselt nii olema, et ka kõige tormisema ilmaga tunneme ülevat rõõmu ainsast vilkuvast päike- sekiirest. Hingeliselt terve naine, kut-

seoskusega perenaine, sangarlik ema ongi kodu päikene, kelle olemasolul muutuvad külmad kiviseinad elavaiks.

Jääb soovida südamest, et kutseos- kusega perenaised püüaksid oma kodu- des neid teadmisi ja oskusi, mida nad on õppinud, rakendada tegeellusesse. Veel palju rohkemgi sooviksin! Jaga- gu kodumajanduskoolist tulnud noored perenaised oma varasalvedest ka neile, kes pole olude sunnil osa saanud perenaise kutseharidusest. Kooli lõpe- tajaile jäävad avarad võimalused ma- kultuurilistes organisatsioonides kaasa töötamiseks, eriti aga nende perenais- tega, kes töötavad meie taludes ja kes on koondunud peamiselt maanaiste seltside ja maanooringide ümber. Neis organisatsioonides kaasa töötada ja kaasa aidata peaks olema igale kut-

Seliste maanoorte hümn.

Vaba isamaa päikese kullas
Rõõmus alati maanoore meel.
Meil ju kodumaa mustavas mullas
Küllalt varjatud väärtusi veel.
Meie püüded on peidetud põldu,
Tööd seal murrame nooruse jõul.
Parem tulevik siis meist ei taandu,
Kui kõik oleme ühisel nõul.

Karl Idvanne,

Seliste põllum.-klubi liige.

sekooli lõpetanule või enam haritud perenaisele ja peretüttele pühamiseks kohuseks ja suurimaks auks. Sest kes rohkem saanud — olgugi oma vara ja jõuga — selle kohus on ka rohkem endast anda ühiskonnale.

Endidki ei või noored elluastujad unustada, ka enda eest peavad nad ajajooksul hoolitsema. Siingi võivad suurel määral abiks olla maanaiste seltsid ja maanoorterin- gid, kui maal kasvanud noore hinge- laadile vastavamad ja huvipakkuva- mad organisatsioonid. Aga kus need organisatsioonid puuduvad, seal jäägu iga kodutallu siirdunu ülesandeks selgitamine ja eeltöödega alustamine, et vastav organisatsioon saaks ellu kut- sutud. Peaks siin mõninga küsimuse lahendamine üle jõu käima või puu- duma selleks tarvilikud kogemused. sii: astutagu ühendusesse kodumajan- duse või teiste põllumajanduse nõu- ande töö alal töötavate konsulentidega, kes alati on valmis nõu ja jõuga abiks olema. Kui vast juhtide puudusel mõ- ni nimetatud organisatsioonidest peaks kiratsema, ärge sellepärast neist eemale hoiduge, seal vajatakse kõige enam abi ja kogu ümbruskond võib aina tänulik olla.

Palju on ka niisuguseid organisat- sioone, kus on tuld ja hoogu, aga millegipärast vähe liikmeid. Siin olgu teie esimeseks mureks selgitustöö te- gemine, et juurde võita uusi teovõim- samaid inimesi, sest mida arvurikka- malt ja tihedamalt me liitume oma kutseoskusi ja maakodude kultuuri edasiviivate organisatsioonide ümber, seda kiiremini jõuame lõppeesmärgile, s. o. kultuursele Eesti kodule. Mida rohkem virgutavaid eeskujusid, seda kiiremas tempos toimub areng. Ja kas

pole meie maaelu arengut väga palju pidurdanud eeskujude vähesus. Kui küsida, miks on neid vähe, siis saab siin ainult üks vastus olla ja see on — perenaise kutseoskuslik tase on veel liig madal.

Eelpool toodust selgub, et seda on meil võimalik tõsta, kuid selleks tuleb ka neid tööle rakendada, kes on tagasi hoidlikumad ja kuidagi oma kodu nel- ja seinavahele jäänud. Eelmises „Maanoorte“ numbris on puudutatud ülesandeid, milledega noored perenai- sed peavad tegelema, kuid need sobi- vad ka vanemaile, mispärast ei hakka seda siin käsitama üksikasjalikult.

On loomulik, et tulevikus kõikides kodumajanduskoolides sisendatakse noortele inimestele: maanaiste seltsides ja maanoorte ringides edasi töötamine pärast kooli on kodumajandusliku kut- seoskusega naisele kõige loomulikum ja endastmõistetavam tegevus.

Eesti riik ja rahvas elab praegu üle erakordset tõusuaega. Rahvustunde tõus on tunginud ka kõige sügavama- tesse metsakolgastesse. Kutseoskusega Eesti perenaine, sinu pühamiseks koku- seks on siia uusi hõõguvaid süsi juur- de kanda, sütitada, kuni tõuseb leek, mis ühendab kõiki Eesti naisi, kogu rahvast, mis annab jõudu ja sitkust raputada lõplikult maha ja puhastada Eesti kodud orjaaja jäänustest! Eesti kutseoskuslikud naised, kas on meil veel ilusamat elu eesmärki, kui sünni- tada ja kasvatada Eesti kodukollet kaitsjaid sangareid, hingestada ja tuua rõõmu ning päikest oma pere- konda, ühisel jõul ja nõul muuta Eesti kodu kaunimaks ja kultuurilisemaks, eeskujuks kogu inimkonnale! Kes ta- haks teist keelata selleks oma avita- vat kätt!

Hilda Paglant.

Minu notsu.

Küll tal olid toredad suured kõrvad, just nagu kapsalehed! Seepärast ma teda armastasingi nõnda palju. Oli üks mu esimesi lemmikloomi.

Ta sünnipäeva ma ei tea. Tean ainult, et isa kord kevadel tõi kasti sees koju. Olevat ostnud laadalt, nagu ütles.

See oli päris tore päev. Isa tegi väikesele loomale aia rehetuppa nurka: tallist ehk saavat kuidagi välja.

Aed valmis, võisin veidikese teha valla kastikaane. Oi, küll ta oli ilus — see notsu! :

Õige varsti ta harjus oma uue koduga. Võib-olla oli ka minul selleks teeneid. Kuna sageli mitu korda päevas viisin talle piima vanaema kirju alustassiga ja hiljem raasukese leiba, kui juba õppis leiba süüa. Muide pean ütlemale, et minu notsul oli hea süda, mida tavaliselt ei ole ühel seapõrsal ja seepärast neid loomi tavaliselt väga ei armastata.

Arvan, et tal oli isegi veidi mõistustki. Seda, nimelt kogesin siis, kui suve teisel poolel notsu lasti välja teiste sigade juurde. Minule pandi karjase kohustused. Ja kuna minu notsu oli karja hulgas, oli karjaskäimine nüüd lausa rõõm.

Notsu, notsu, notsu! hüüdsin ruttu, ning varsti kohe oli ta minu juures. Tavaliselt ta sai siis minult tükikese leiba. Tasuks selle eest ta pidi lubama end veel silitada, mida ta lasi süüa nähtava heameelega.

Kui päevase karjaringiga jõudsime suurekopli veeloigu äärde, algas notsu elu rõõmsamaid tunde. Ta püherdas end poris peaaegu üleni mustjaspruuniks. Jäi kuhugi mõni valge lapike, pätsisin mina sellegi poriga kinni, millist vallatust notsu samuti kuulas vaikse poolehoiuga.

Milles aga meie soovid ja arvamused päris risti läksid lahku, see oli pesemise küsimus. Notsu nimelt arvab, et pesemine üldse pole oluline ja et ilusam on kõndida juba porise nahaga, kuni pori ise pudeneb maha. Mina aga tahtsin, et ta peseks endal kui mitte rohkem, siis silmad ja kõrvadki puhtaks. Tüli lõppes harilikult nõnda, et notsu hirmsa jooksuga pagas eemale loigu äärest, ega sel päeval enam tulnud üldse vee ligi. Mõ-

nikord aga mul õnnestus teda meelitada järsaku kaldale, kust äkki ootamata ta tõukasin vette. Suure turtsumisega ja raputamisega ta ronis kaldale, ega tükil ajal ei tahtnud midagi mäletada me varemast heast vabehorrast.

Agas seegi suvi ei vältunud igavesti. Sügise saabudes notsu pidi loobuma vabaelust. Ta sai nüüd erinurga talli, ning nuumseana parimat toiduvärust ja seda niipalju kui süüa jaksas. Kõige selle juures ta muutus loiuks ja laisaks. Minu tulek talli leivaemrikuga käes polnud talle enam kuigi suureks üllatuseks. Aga kui teda hüüdsin, ta näis siiski mind taipavat: kuidagi heameeles rõhkides ta komberdas aiaveerde.

Jõulud olid juba õige lähedal, kui ühel õhtul isa ütles:

Homme tapame sea!

Kuulsin seda rehetoast ning mul hakkas südames halb. Jooksin kambri isa juurde:

Ega ometi sa ei tapa minu notsut?

— Jah! Pole midagi parata: jõuluks tahame vorsti! Ning troostivalt:

— Küllap ma toon sulle jälle uue notsu!

— Isa, minu notsut ei tohi tappa, — seda küll ei tohi! käratsesin pool anuvast, pool kurjustavalt, endal nutt varuks.

Kõik see ei aidanud.

Järgmisel hommikul ärkasin tavallisest varem. Väljas oli veel videvik. Rehetoas paukusid puud pliiidi all. Keedeti vett ja kõneldi valjult. Kuuldus olevat toas ka võõraid mehi.

Kuni hetkeks jäi kõik vaik.

Kahlasin välja puhkeasemelt ja jooksin ettetuppa. Talli uks oli näha valla. Samal ajal sealt kuuldus hele kõrvulukustav kisa.

Teadsin, et tallis toimus hirmus teugu: seal tapeti minu notsu.

Kisa muutus üha valjemaks.

— Nüüd nad, mõrtsukad, on ta ümber, nüüd tal on hirmus valus! Aga ma ei saa aidata!

Karjatades otse krampplikust vihast inimeste vägivalla vastu ma järgneval hetkel jooksin tagasi tahatuppa, sulgedes järel ukse. Hoides käsi varjuks kõrvadel, viskusin kummuli voodisse ja nutsin kibedasti. Töötasin

Helise noorusest, jõulukell!

Helise noorusest, jõulukell!
Lumised kuused saatvad saani.
Lõhnav lambaviil langeb maani.
Helise, jõulukell, helett veel: kill!

Isa põlvede vahel on koht
ohutum kõigist maailma paigust.
Saaniavad veel lõhnavad vaigust,
lumelaul saadab jalast kaht.

Helise noorusest, jõulukell
Süda, mu süda nüpea ei muutu.
Helise, jõulukell, helett veel: kill!

Lauluna ees — hingede aur,
altariedisel kumavad tuled.
Kuuskedel lendlevad inglised,
kooori päält alla: „Jumalal' au!“

Õpetai seisab, kun jumalaid
õnnisten laotab käsi lahju,
Ema mis palavalt võtab ahjust,
see on pruunikalt lõhnava sa

Hendrik Visnapuu.

sel lapseliku sisetunde võitleval tunnil
kunagi enam armastada mitte ainustki
inimest, nende kainiteo pärast, mil-
leks nad omal arvasid olevat õiguse.
Otsustasin kõiki neid kallata üle oma
meelehärra ja põlguse sapise lainega
ainsaks võimalikuks kättemaksuks.

Sel päeval ja järgneval hoidusin kõ-
nelemast kodustega. Olin ükski toa-
nurgas ja toitusin vaid leiva ja pii-
raaga. Tundsin, kuidas mu kurbus oma
lemmiku kaotamise pärast aegamisi
asendus trotsiva meelehärmaga.

Kuni kolmanda päeva hommikul ema
mulle tõi taldrikus midagi, endal näol
õnnelik muie. Issand! Nüüd oli võit-
lemist! Kuna taldrikus oli mulle mi-

dagi imemaitavat. Unustasin kõik muu
ja võtsin vastu pakutu. Puresin peh-
met krõmpsitud, unustades, et see on
kunagiselt elusolendilt. Kohtlesin seda
lihtsalt kui maitsevatest esetest — küsi-
mata, mõtlemata.

Need oled mu notsu kõrva d.
Ema oli keetnud need kapsasupis.

Kui see mulle viimati meenus, tund-
sin, nagu tõuseks kurku mingi nõõriv
jälkus. Kuid järgneval hetkel see ka-
dus. Pahameel teistest taandus nüüd
alistuvaks trotsiks enda vastu, kuna
ühes nendega olin söönud justkui patu-
langemise mürgist õndsust.

Roopi Hallimäe.

Kuidas valida sobivat jõulukinki.

Jõulud on kingituste pühad. Juba aeg-
sasti mõtleme sellele, kuidas jõuluõhtul
oma vanemaile, õdedele-vendadele või ka
sugulastele ja sõpradele mõne kingituse-
ga väikest rõõmu valmistada. Tõelise
kinkimise juures ei ole ju kunagi nii
tähtis kingi rahaline väärtus, vaid just
see, et kingituse saajale headmeelt saak-
sime valmistada. Sellepärast ei peaks
küll keegi, ka lapsed, kellel oma sissetu-
lekut pole, loobuma vanemaile rõõmu
valmistamisest mõne väiksegi asjakese
kinkimisega.

Eriti jõuluringid peavad ilmutama sü-
gavaid tundeid vanemate ja laste või ka
sõprade vahel ja olgu sellepärast hooli-
kalt valitud.

Mida kinkida?

Selle peame aga püüdma juba võima-
likult aegsasti otsustada. Alles viimasel

minutil pead murdma hakates kingi va-
likuga võime kergesti hätta jääda, kuna
siis vast enam aega pole midagi selleks
valmistada ja võib olla ei saa meie ka
kuidagi teisiti midagi sobivat muretseda

Kõige parem on juba aegsasti hakata
tähele panema nende isikute soove, ka-
lele kinkida kavatsetakse, sagedasti sat-
tume mõne juhusliku sõna läbi õigele
sihile või võime ka kavaluse teel teise
südamesoovid välja meelitada. Teine-
kord tuleme aga ka ise juhuslikult hea-
le mõttele.

Kingituse valimisel

tuleb kõigepealt mõelda, kas selleks so-
bivam on mõni tarbeasi, ilu- või kodu-
kaunistamise ese, alles siis hakkame es-
ja ennast valima

Oma perekonnas on ju kinkimise võimalused väga laialdased, kuna teame hästi, mida üks või teine vajab. Siin võime ju väga hästi igasuguseid tarbeesemeid kingituseks valida.

Soovitav oleks igal võimalikul juhusel püüda kink ise valmistada, sest endalvalmistatud asjad on saajale palju armsamad kui ostetud. Neisse on sisse põimitud palju enam hoolt, armastust ja meelepidamist, kui poest tooduisse.

Enam rõõmustaks küll väga tütrelt ihusat põlle või rätikut kingituseks saades mille see ise salaja õmmelnud või kudunud, samuti ka sooja kamponi, kinnaste, sukkade, pesu, mõne linakese või muu asjakese üle.

Ka pojalt ei ole võimatu emale mõnda tarberiista, näit.: taignarulli, pudruaia, soolavakka või muud sarnast ise meisterdada.

Isa oleks samuti tänulik sooja kamponi, kaelasalli, sokkide või kinnaste saamisel. Vennale kingime kaelasideme või õmblemee uue triiksärgi, kuid sobivad on samuti ka igasugused muud riie- tuse esemed või mõni asjakene tema toa ilustuseks.

Kuna suurematele õdedele-vendadele enam mõnesuguseid tarbeasju valime, siis väikesed on õnnelikud mõne mängu- asja saamisel — eriti kui see veel on meie endi valmistatud.

Väga hästi võime ju kinkida ka maiustusi, kirjababerit ja kirjutuse abinõusid. Alati on aga sobivaks kingituseks raamatud, eriti praegu raamatu- aasta puhul. Tähtis on, et tunneme kingituse saaja huvi ja maitset raamatu vastu, mille järgi siis ka valikut võime teha.

Raske on loetella, mida kõik võiks kinkida. Üldiselt peaks aga kink tarbe- asjana saajat rahuldama — temale ka tõesti vajalik olema, mitte kapis luku taga seisma. Kink olgu aga ka välimu- selt meidiv.

Sugulastele ja sõpradele kingitusi va- lides on meil ehk veel rohkem raskusi, kuna meie igakord nende vajadusi ja maitset nii hästi ei tunne kui koduste omi. Üldiselt tuleb aga siin tähele pan- na seda, et isikuile, kellel endil kõiki külluses on, mõne ehte või kodukaunis- tamise eseme kingime, kuna aga vaese-

matele igasuguste tarbeasjadega võime kõige suuremat rõõmu valmistada.

Väga kena komme on ka maanoorte ringi liigete vaheline jõulukingituste ja- gamine nende ühisel jõuluõhtul. Toob ju jõuluvana oma kingituste kotiga ringi omavahelisele jõulupuule palju elevust kaasa. Siin võib muidugi igaüks kinkida kellele soovib, asetades kingitused juba varem valmis selleks määratud koale või kotti. Et aga sealjuures keegi kingi- tusest ilma ei jääks ja kõik endid ühise perena tunneksid, ei oleks vast halb see- gi viis, et ringi liikmed juba mõni nädal varem omavahel välja loosiksid nimed, kellele endi hulgast keegi jõuluõhtuks mingisuguse kingituse muretseb ehk liht- salt igaüks mingi kingituse kaasa tooks. Nii saaks jõuluvanalt igaüks väikese hu- vitava pakikese, millised vastamisi üks- teisele saadetud.

Säärase kinkimise juures ei tarvitseks küll kunagi välja minna suurte kingi- tuste jagamise peale, vaid ennem väike- seid nalja- või ka tarbeesemeid selleks valida. Teravmõtteliselt ja tahavalt va- litud kingitused on väga tervitatavad ja võivad kogu seltskonna meeleolu tõsta.

Kingitused anname kodus ise üle või saadame need kätte. Jõuluvana pundu- misel asetame kodus kingitused korrali- kult lauale, peidame need jõulukuuse okste alla, või anname need otse käest kätte. Igal juhul olgu aga kingitused korralikult pakitud. Kingitused pakime valgesse ehk värvilisesse paberisse, see- me korraliku nõoriga ja võime ju ka väikese kuuseoksagi paela vahele pista, et see ka tõesti jõulupakina näiks. En- nem kõrvaldame kingitava eseme küljest muidugi hinnasedeli ja muud üleliigsed asjad, kui neid olemas.

Kinki isiklikult üle andes ei jää meil kunagi tänuavaldusi ootama, kuigi sa- ja paki kohe peab arvama. Samuti sobi- matu kui on kingi kohta endal midagi kiitvat ütelda, on ka selle sihilik laitmise, et seega enam kiitust teenida.

Kingitused, milliseid meil pole võima- lik otse ise edasi anda, vaid postiga või mõnel muul teel kohale saadame, peaks küll nii aegsasti teele toimetama, et need jõuluõhtuks kindlasti kätte jõuaksid. Viimane on maksev ja pühadekaartide kohta. Hilinenud õnnesoov või kingitus näitab meie hoolimatust või unustust saaja vastu.

Maret Rava.

Lumi.

Taevas silmas
Naeratus hangus,
Ei ole vaiksemat ilmas
Kui lume langus.

Rõpab kui ohalus pirnipuul,
Põõsas on villaseid marju,
Lügleb kui limukaid värava suul,
Sõõrutab sünkjat varju.

Nagu varblane rüüsta all
Külmetab rinna all süda.
Pahtub ta ümber valukristall,
Kerkib hangede rida.

Kogust: Pärisesa. Marie Under.

Veab üle olnud aiatee
Salasõnuse:
Valge sõrmi kägistab vee,
Sosistab rõugutuse.

Ei ole vaiksemat ilmas
Kui lume koputus ruutel,
Kui lume ohked kinnisest, külmas,
Uustulnuka huultel utel.

Vorstid jõululaul.

Ei ole eestlasel nagu jõulusid ole-
maski, kui puuduksid jõulupühadel
vorstid, sest siis puuduks ka õige jõu-
lurõõm ja jõulutunne.

Verivorstid: 5 klaasi odratangu, 4
lt. vett, $\frac{1}{2}$ —1 lt. verd, 100 gr. rasva,
2 sibulat, 1 tl. vorstirohtu, pip. soola,
400 gr. pekki. Soolikad. Keetmiseks:
vesi ja sool. **Valmistamine:** Pestud
tangud asetada veega tulele, keeta
poolpehmeks, lisada rasvas pruunistat-
ud hakitud sibulad, maitseained, väi-
kesteks ruutudeks lõigatud pekk ja
jahtunult veri. Hästi segada, et üht-
lane jääb ja täita leetri abil. Leotat-
ud, parajateks tükkideks lõigatud,
sooltesse, vorstid rõngaks siduda või
puupulgakesega kinnitada. Sooli ei
tohiks liiga täis täita, muidu nad lõh-
kevad keemisel. Asetada vorstid
patta kuuma aga mitte keevasse vette
ning keeta aeglasel tulel, kuni vorstid
pealt kattuvad halli korraga (umbes
20—30 min.). Keemise ajal ei tohiks
vorste kahvliga torgata, nii jookseb
rasv ja toitev vedelik välja. Välja
võttes ladada nad puusse ja viia jä-
hedasse ruumi, kus nad 1—1½ näd.
võivad seista. Tarvitamisel praadida
pliidil või ahjus rasvaga üle ning
lauale anda kuumalt pohla keedise ja
koorekastega.

Maksavorst: 800 gr. maksa (parem
on vasikamaks), 800 gr. läbikasvanud
sealiha, 400 gr. pekki, $\frac{1}{2}$ tl. vorsti-
rohtu, pipart, ingverit, soola, 1 väike
sibul, 1 kohvitass lihaleent, $2\frac{1}{2}$ —3

meetrit soolikaid. **Valmistamine:**
kapatatud maks ja soolavees pehmeks
keedetud liha masindada läbi lihama-
sina, lisada maitseained, ruudukesteks
lõigatud toores pekk, leem, kõik segada
ja täita sooltesse. Vorstid siduda ning
keeta soolavees umbes 30 min. Jahtu-
nult asetada kahe laua vahele kerge
vajutise alla. Teisel päeval lauale anda
lahtilõigatult külmana.

Maksavorst tangudega: 400 gr. tangu
(või riisi), 200 gr. maksa, 80 gr. rasva,
40 gr. võid, 1—2 muna, $\frac{1}{2}$ lt. piima,
80 gr. kuivatatud õunu või rosinaid,
sool, suhkrud, pipar, ingver. **Valmis-
tamine:** Pestud riis poolpehmeks
keeta, lisada maitseained, piim, lahti-
klopitud munad, leotatud ja hakitud
õunad või pestud rosinad ja lõpuks 2
korda masinast läbiaetud maks. Ained
segada, täita sooltesse, keeta 30 min.
soolavees. Järgmisel päeval praadida
rasvas (ahjus), süüa soojalt hapu-
koorega.

Praad-vorstid: 250 gr. sealiha, 200
gr. loomaliha, 20 gr. kartulijahu, $1\frac{1}{4}$
kohvitassi vett, sool, pipar. Liha lasta
kaks korda läbi masina, lisada kartuli-
jahu, maitseained, vett. Taigent hästi
kloppida, täita 8—10 sm. pikkustesse
peensooltesse, vorstid kahest otsast si-
duda ja praadida pannil rasvas (keet-
mata). Neid võib kohe tarvitada soo-
jalt, või järgmistel päevadel, enne tar-
vitamist veel kord rasvas üle soojen-
dada.

Vorst seapeast ja keelest. $\frac{1}{4}$ värsket seapead, 1 seakeel, sool, pipar ja sea magu. Valmistamine: Toores, hästi puhastatud sea pea ja keel väikesteks ruudukesteks lõigata, lisada maitseained ja täita maosse. Viimane

kinni õmmelda, kuuma vette keema panna. Keeta 3—4 tundi — kuni vorst küps. Panna nõrga vajutise alla ja õhukeste lõikudena tarvitada külmal laual või võileival.

Jõulusaia valmistamine koduste rosinatega.

Rosinad on küllalt kallid kõrge tolli tõttu, sellepärast tarvitatakse nende asemel mitmesuguseid aseaineid, nagu kuivatatud valgeid sõstraid, õunalõike või mitmesuguseid sukaade, milledest eriti maitsev on pimisukaad.

Kahjuks on talvel piiratud sukaadi valmistamise võimalused, sest siis puudub sobiv algmaterjal. Pea ainsaks talvel valmistatavaks sukaadiks on kõrvitsasukaad. Selleks lõigatakse kõrvits 1 sm. paksusteks ja kuni 10 sm. pikusteks tükkideks. Neid hoitakse 12—24 tundi äädika vees. Sellejärele võetakse nad välja veest ja lastakse nõrguda. Keedetakse suhkrusiirup nagu keediste valmistamisel, arvestades 1 kg. kõrvitsa lõikudele $\frac{1}{4}$ —1 kg. suhkrut. Väga soovitav on siirupi valmistamisel tarvitada vee asemel haput rabarberi või valge sõstra mahla, kui seda ei ole võib veel lisada vähe sidrunihapet. Selles siirupis keedetakse korraga mitte liiga palju kõrvitsa tükke, kuni nad muutuvad läbipaistvaks. Keedetud kõrvitsa lõigud pannakse purki ja valatakse üle siirupiga. Kui siirup mõne päeva pärast vedelaks muutub, siis keedetakse seda veelkord.

Vajaduse korral võetakse sukaad siirupist, lastakse täiesti nõrguda ja kuivatatakse umbes 70 kraadi juures, kuni nad on täiesti kuivad, mis vältab mõni päev. On soovitav kuivatamisel aluseks võtta puupilpad või mõnda vana kaussi või taldrekut, igatahes mitte raudeset.

Jõulusaia valmistame järgmiselt: võtame 1,5 lt. piima, 25—100 gr. pärmist, 500 gr. suhkrut, 400 gr. võid, 6 muna rebu, sidruni koort või õli, 100 gr. kooritud pähklaid, 200 gr. sukaadi, soola ja umbes 3 kg jahu.

Piimast, pärmist ja osa jahust valmistatakse eeltainas, mida lastakse kerkida. Kui tainas on kerkinud, siis lisatakse suhkruga ja rebudega va-

hustatud või, sool, sidruni õli, peenedatud pähkliid ja klopitakse tainasse, sellejärele segatakse hulka ülejäänud jahu ja kastetakse, lõpuks pannakse juurde tükeldatud sukaad. Tainast lastakse väga hästi kerkida, soovitav on vahepeal teda veel paaril korral alla lüüa ja uuesti kerkida lasta, mis teeb saia eriti kergeks. Tainast valmistatakse pätsid, mis peale kerkimist küpsetatakse ja selle järele määratakse pealt sula võiga ning riputatakse üle suhkruga. See sai hoidub tarvituskõlbulikkuna Kolmekuningatени.

Aita Treuman.

Väike jäneste kuninganna oma pere keskel.

Linamasin.

Hulk aastaid tühja hoone urkas
me vana linamasin puust,
Poolunen niiske rehe nurgas
aeg vaikiv vananenud suus.

Ta peksutolmus halliks muutund,
on koidest aetud iga soon.
Kui tõbine, kel abi puudun'd,
tal viltu vajun'd istekoon.

Nüüd sulane on jälle kärmas,
ta koputab ja pühib luud,
ning parandab, lõughabe härmas.
Külm praksudes käib mitmet kuud

Siis nõksub vana pehkind kere,
veab käiku hammasratas-hoov.
Taas kriiksus uks ja valgus here
toob nähtavale linakoo.

All reheparte suitsu-vingun
rull rapsib völliil varte seas.
Hall kogu elamise pingun
kiud hargub pikas reas.

Suu kugistades neelab linu
ühtsoodu ürskab nagu koor.
Peohaaval alla läheb pinu, —
een tiitarlaps nii noor.

Tal nagu tolmus, juuksed sasin.
kreekkhuulil tukkuv lauluviis.
Ja järgest ringi vurab masin
kui käivelduks tas suur kapriis.

Nii päevast päeva ajan uuen,
me vana linamasin puust,
end pöörab ringi tolmu'd kkuen,
teeb puhtaks varsi linaluust.

Art. Miljan.

Maanoorte mõttevahetuse nurk.

Kas jõuluvana külastab ka tänava teie ringi noori.

Osa maanoorte ringidel on jõuluõhtud kujunenud traditsiooniliseks. Noorte omavaheline jõuluõhtu koos vanemate ja kutsutud külalistega on ilusamaks silmapilguks noorte tegevuses. Kuidas korraldada jõuluõhtut, et see jääks unustamatuks hetkeks, ülevamaks silmapilguks noortele? Jõuluõhtu korraldamise kohaks võib olla kooli- ehk rahvamaja, kuid kõige hubasem on kindlasti selleks talutuba. Jõuluõhtut ei tarvitse korraldada kunagi mitte just jõululaup. või õhtutel, mil võimalik on õhtustele kirikuteenistustele minna, vaid selleks kõlbavad väga hästi teised õhtud.

Jõuluõhtu kava võib olla mitmesugune. Võiks ka korraldada nii: On liikmete ja külaliste kogumine toimunud, tuleks küsse küljes asuvad küünlad süüdata. Küünalde süütamisele järgneks jõulukoraal ringi laulukoorilt või ühislauluna. On kutsutud jõuluõhtule mõni vaimulik, nagu kirikuõpetaja, köster või mõni muu, siis koraali järele on kohane vaimulik jõulukõne. Puudub aga vaimulik kõneleja, siis peab jõulukõne keegi vanem isik või noorte ringi liige, millele võiks järgneda ühislaule-koraale ringi koorilt ja jõuluõhtu kohaseid deklamatsioone ning ettekandeid.

Tänapäeval ei ole ükski jõuluõhtu

meeleolurikas ilma jõuluvanata, kes noori sellel meeleolurikkal õhtul oma kinkide kotiga üllatab. Ringi juhatus ja jõuluõhtut korraldav toimikond ei tohi unustada aga enne jõuluvanaga pike-mast nõupidamisest, kus üksikasjaliselt läbi kaalutakse, mida kellelegi kinkida ja mida kingisaajalt selle lunastamiseks küsida. Ei jätku ka üksinda jõuluvana kasukast ega suurest habemest, vaid hea jõuluvana peab olema ka hea naljasoonega omal kohal, ega tohi mingil juhul jätta muljet, nagu oleks ta alles esimest korda jõuluvana, vaid tema on juba palju aastaid seda auväärt ametit pidanud ja nüüdki on jälle kaugel kaugele teel ja külastab vaid hetkeks ka siinsed noori.

Vastastikused kingid, mida ringi liikmed toovad jõuluvana poolt väljajagamiseks, olgu igasugu naljakad esemed. Nende valikut on selgitatud „Maanoorte“ käesolevas numbris. Jõuluvana olgu leidlik iga kingi kätteandmisel.

Pole ju see kellegi jõuluvana, kes kingid kätte annab, ilma et suudaks kingi saajat mõne teravmeelse küsimusega kimbutada, või mõnd salmi või laulukest laulma panna.

Kohane on ka noorte poolt korraldatud tee- või jõululaud. Ei peaks vist kusalil enam raskusi tegema virkadele naisnoortele jõululaua korraldamine.

Muidugi ei tohi lauale kandmata unustada rahvuslikke jõulutoite vastavalt ümbruskonnale ja vanadele jõuikommetele.

Ei ole sugugi halb, kui noored jõuluõhtul ka mängivad mõningaid seltskondlisi mängu. Kuid veel huvitavam on kindlasti see, kui rühm noori kannavad

ette vanu jõulukombeid ja rahvamänge, millede hankimisel tuleb aga pöörata küla vanema põlve poole.

Jõuluõhtu korraldamiseks koostagu iga ring selleks kindla kava, milles ülesanded täpsalt jaotatud iga liikme koi ta.

Kavakindla tööga korraldame jõuluõhtu, kus rõõmsas meeleolus võime tagasi vaadata möödunud aasta tegevusele ja ammutada uut jõudu edaspidiseks tööks.

O. Kolk.

Kodumajanduskoolide lõpetajaid:

Eelolevateks jõuludeks saatsid ellu meie kodumajanduskoolid oma lõpetajatega hulga noori, kes koolidest kaasa toodud teadmistega võivad korraldada väärikalt oma kodu ja edendada meie kodumajanduse arenemist.

Kehtna kõrgema kodumajanduskooli lõpetasid 36 õpilast:

Majapidamise osakonnas: Juta Arens Tartust, Salme Lampson Viljandi maalt, Linda Maasikamäe Harjumaalt, Ella Maasing Tallinnast, Lydia Metsküll Järvamaalt, Aive Oja Võrumaalt, Loreida Org Järvamaalt, Erika Root Tartu maalt, Leida Soosaar Läänemaalt, Roosii Suik Võrumaalt, Hilda Sumberg Pärnumaalt, Anna Särgava Pärnumaalt, Juuli Teko Pärnumaalt, Juuli Tilk Pärnum., Tatjana Toodo Petserist ja Eha Vöhrman Türiilt.

Aiatöö osakonnas: Rita Arens Tartust, Anna Evsejeva Tallinnast, Valeria Grenzstein Läänemaalt, Helmi Hakk Virumaalt, Helmi Jürgenson Harjumaalt, Elsa Kruusimaa Harjumaalt, Salme Muru Võrust, Aliide Musti Tõrvast, Erika Reise Virumaalt ja Helmi Undrits Harjumaalt.

Käsitöökudumise osakonnas: Hilja Aur Järvamaalt, Toni Eimann Virumaalt, Leida Johanson Viljandimaalt, Meeri Jürgenson Harjumaalt, Elsa Muda Virumaalt, Asta Muru Viljandimaalt, Helmi Tamm Tartu maalt, Helene Tomson Valgamaalt, Lydia Tõnisberg Tallinnast ja Linda Veismann Virumaalt.

Kehtna kõrgema kodumajanduskooli üheastase eriklassi lõpetasid 12 õpilast:

Rita Alver, Linda Karu, Luise Koppel, Virve Klaasen, Meta Lindsalu, Hilda Matsina, Amalie Pärtma, Melita Rand-

mer, Salme Roosileht, Selma Saar, Ilse Tupits ja Tatjana Tusti.

Kehtna kodumajanduskeskkooli

lõpetasid 27 õpilast: Elsa Adamson, Helmi Enders, Kamilla Estenthal, Helmi Hünerson, Ada Juhkama, Leida Juut, Magda Jõekäär, Linda Kirik, Helmi Kodres, Ellen Laube, Anna Mats, Anna Mädamürk, Selma Neero, Evi Nurk, Elgi Pentjärvi, Komeelia Permann, Olga Plaado, Agnes Raag, Hildegard Ruuben, Linda Sooper, Emma Soorm, Maimu Tamm, Anna Liisa Tann, Agnes Tiits, Eva Tõntson, Aino Kichterstein, Johanna Villevelt.

Antsla kodumajanduskooli

lõpetasid käesoleval aastal VIII lennuna 27 õpilast: Liidia Adel, Anastasia Eichenbaum, Salme Hagivang, Amanda Herne, Laine Hääl, Pauline Janter, Olga Järomägi, Erika Kängsepp, Helju Kängsepp, Elfriede Lepikov, Erika Melts, Hilda Mets, Liidia Mosin, Adele Olle, Hilda Org, Leili Orle, Liidia Parv, Adele Pielbaum, Leonora Rebane, Koidula Sökk, Lilli Soldan, Leida Vaasa, Leili Valner, Adele Velliik, Aino Virm, Pauline Võru, Eha Zilmer.

Saaremaa kodumajanduskooli lõpetasid 22 õpilast:

Herta Allkook, Anna Ennemuist, Elfriede Jusaites, Aino Kaasik, Liidia Kull, Marta Matt, Niina Mehike, Helmi Mook, Leontine Murd, Nadešda Mänd, Larissa Nuber, Ella Noor, Alla Priske, Marie Pöld, Salomonina Riivel, Nadešda Rüpp, Aino Sallus, Hildegard Schmuul, Hilja Tasa, Helmi Tiin, Adele Trei, Helmi Toomus.

Saku kodumajanduskooli

lõpetasid 30 õpilast: Irene Agurauja, Selma Andok, Lilli Backhof, Marta Engebrecht, Ellen Grünfeldt (kiitusega), Hilda Juurikson (kiitusega), Ellen Keevalik, Almiere Krall, Lydia Küla, Alma Linkman, Liina Luuk, Ludmilla Masing, Leida Mänd, Hedvig Nõel, Linda Männik, Elviine Oina, Leida Pillapart, Alise Põldmäe (kiitusega), Vilma Raks (kiitusega), Selma Ruusakink, Inga Rõõm, Eva Ränk, Laine Salum, Miralda Schlegel (kiitusega), Ilaria Sooberg, Elfriede Sakmit, Arnilde Tanuriliks, Frieda Veedam, Hearia Volmerson, Leida Vürst.

Vasula kodumajanduskooli

lõpetasid 50 õpilast: Cecilie Aavakivi, Juta Adamson, Magda Annuk, Aleida Baumann, Alma Gärtner, Aino Hallik, Kornelie Hammer, Selma Haavakats, Mall Hint, Endla Illak, Elfriede Jürgenson, Alma Kangur, Linda Kartau, Aino Kuk, Glafiira Kärk, Lüüta Laas,

Elsa Laur, Helvi Lepik, Leili London, Heida Maanus, Irene Mõhli, Urve Mäepalu, Elviire Mähar, Endla Näkk, Linda Otsasoo, Emma Otsus, Salme Otsa, Aliide Ottas, Helvi Paju, Marta Puusaar, Leida Puusepp, Meeta Päärson, Aino Põldroo, Linda Reili, Elsa Sankovsky, Leili Seer, Hilda Sihver, Eha Sild, Amanda Stein, Helga Tammjärv, Marta Tammperre, Elsa Tens, Hilja Tolga, Leida Täkker, Salme Ujuk, Leida Vare, Kamilla Vari, Erna Veeber, Elvi Vels ja Leida Vint.

Särevere kodumajanduskooli

lõpetasid 21 õpilast: Rosalie Apollo, Adele Bach, Edma Ehrenvert, Marie Kuldkapp, Valve Landt, Arnilde Letsar, Linda Laan, Leida Luik, Aleida Minkovits, Vileida Nestor, Ilse Nestor, Salme Older, Ida Reissman, Salme Reinberg, Magda Sakk, Johanna Tamman, Selma Tambek, Julie Tagobert, Linda Teor, Leida Vellman ja Ella Viitman.

Maanoorteritingide tegevus.

Maanoorte juhtide kursus ja maakondlik maanoorte kongress Pärnus.

Pärnumaa maanoorte ühendus korraldas eelmiste aastate eeskujul Pärnus, Pärnu Piimatühisuse ruumides, 30. nov. ja 1. det. täienduskursuse maanoorteritingide tegelastele. Kursusel esinesid lek-

toritena agr. E. Nugis, mag. agr. E. Vint, õp. Kuusk, pr. Parek, Aug. Murd, E. Järvesoo ja K. Idvanne.

Kursusel anti ülevalde moodunud üle-

*Pärnumaa maanoortejuhtide kursusest osavõtjaid.
Kolmas paremalt maakonsulent agr. E. Nugis.*

riiklikust maanoorte kongressist, maanoorte tööst ja organiseerimisest naaberriikides ja käsitati tegelikke ringitöösse ja tegevusse puutuvaid küsimusi, õpiti rahvatantse ja kõnekoori ettekandmist ning noorterühmade tegevuse korraldamist. Kursusest võttis osa 52 maanoorterühma liiget Pärnumaa erinurkadest.

Järjekorraline Pärnumaa maanoorte kongress peeti samas ruumides 2. detsembris, kus peale jooksva töö ja tegevuse korraldamise ja aruannete kinnitamise oli kavas ka Pärnu koolivalitsuse juhataja A. Lusika kõne „Algkooli koostööst ja ülesannetest maanoorte tegevuse arendamiseks“. Pärnumaal on loota õpetajate poolt eeloleval talvel ja järgmisel aastal hoogsamat osavõttu maanoorterühmade tööst ja tegevusest kui senini.

Maanoorte ühenduse juhatusse järgmiseks aastaks valiti: agr. E. Nugis, J. Laas, A. Jürgens, A. Murd ja E. Järvesoo.

Võitjad suurema kapsapea kasvatamise võistlusel.

Äsja möödunud aasta varakevel, kooskõlas Põllutöökoja maanoorte organiseerimise juhistega, Tšiilisalpeetri Põllumajanduslik Büroo kuulutas välja organiseeritud maanoortele võistluse „tšiilisalpeetriga väetamise suurima kapsapea kasvatamiseks“. Võistluse tingimustes jäeti noortele vabadsus kasutada võistlusel kõiki omi oskusi ja kogemusi aiaviljade kasvatamisel, selle tingimusega, et lämmastikväetistest võis tarvitada ainult tšiilisalpeetrit, et õppida kunstväetistega teadlikult ja õieti ümber käima.

Et huvikohane võistlus noorte hulgas leiaks tõsisit püüdumist näidata oma paremat; määras Büroo väljajagamiseks auhindadena edukamatele kapsakasvatajatele 15 auhinda kogusummas 150 krooni.

Nüüd, kus noored võistlejad on oma töö lõpetanud ja ringijuhitud poolt kontrollitud ja tõendatud töötulemused esitatud Tšiilisalpeetri Põllumajanduslikule Büroole, jagas välja auhindamise komisjon ka auhinnad. Komisjoni kuulusid Tšiilisalpeetri Põllumajandusliku Büroo juhataja agr. J. Kase, Põllutöökoja Nõuandetalituse juhataja agr. A. Eckbaum ja maanoorte eritundja mag. agr. E. Viin. Auhindadele tulid järgmised võistlejad:

I. auhind kr. 50.— — Julius Kukk, Kodijärve Noorte Maatulundusklubi,

Tartumaal. Võistlev kapsapea kaalus 13,3 kg.

II. auh. kr. 20.— — Preedik Mägi, Lõopõllu Maanoorte Ring, Saaremaal.

Preedik Mägi.
II auhinna võitja.

Võistlev kapsapea kaalus 11,2 kg.

III. auh. kr. 15.— — Linda Brecks ÜENÜ Saadjärve Os. Põllumajandusharu, Tartumaal. Võistlev kapsapea kaalus 10,6 kg.

IV. auh. kr. 10.— — Johannes Märtens, Kodijärve Noorte Maatulundusklubi, Tartumaal. Võistlev kapsapea kaalus 9,8 kg.

V. auh. kr. 5.— — 1) Albert Koost Elme Maanoorte Ring, Saaremaal. Võistlev kapsapea kaalus 9,7 kg. 2) Sanni Riidamets, Seliste Noorte Põllumajandusklubi, Pärnumaal, Võistlev kapsapea kaalus 9,1 kg. 3) Velda Nugis, Pati-Kalita Maanoorte Ring, Pärnumaal. Võistlev kapsapea kaalus 8,2 kg. 4) Helmi Tõnisson, Seliste Noorte Põllumajandusklubi, Pärnumaal. Võistlev kapsapea kaalus 8,1 kg. 5) Emilie Bachson, Seliste Noorte Põllumajandusklubi, Pärnumaal. Võistlev kapsapea kaalus 8,0 kg. 6) Miralda September, Müisleri Noorte Maatulundusklubi, Järvamaal. Võistlev kapsapea kaalus 7,8 kg. 7) Leonhard Rummi, Vaeküla Maanoorte Ring, Virumaal. Võistlev kapsapea kaalus 7,7 kg. 8) Arnold Mitt, Vedu Noorte Maatulundusklubi, Tartumaal. Võistlev kapsapea kaalus 7,5 kg. 9) Erich Norman, Puhmu Noorte Maatulundusklubi, Järvamaal. Võistlev kapsapea

Ringiliige kapsapeadega.

kaalus 7,5 kg. 10) Elise Laht, Gotlandi Maanoorte Ring, Saaremaal. Võistlev kapsapea kaalus 7,2 kg. 11) Ferdinand Mõtus, Vigala Noorte Maatulundusklubi, Läänemaal. Võistlev kapsapea kaalus 7,0 kg.

Lisa auhind kr. 5.— — Aleksander Jansen, Seliste Noorte Põllumajandusklubi, Pärnumaal. Võistlev kapsapea kaalus 7,0 kg.

Võistlusest võttis osa 58 ringi ühes 404 üksikliikmaga, s. o. umbes kolmandik kogu maanoorte ringidest. Võistlejate noorte usinat tööd ja askeldusi võisid jälgida paljud teisedki ümbruskonna noored, kes ei ole koondunud noorte ringidesse või veel ei usaldanud nii palju omi võimeid, et kaasa lüüa.

Nende noorte töötulemuste kohta, kes võistlesid, peab mainima, et tulemused üldiselt olid head, vaatamata halvale kasvujale. Suure hoolega olid töötanud mitte ainult need, kes tulid auhindadele, vaid ka suurem osa nendest, kel tuli rahulduda vaid tööõmuga, kuid kelledel on seda enam lootusi järgmisel aastal tulla esimesteks.

Saaremaa Maanoorte Ühenduse tegevusest.

Viimasel Saaremaa Maanoorte Ühenduse juhatuse koosolekul kaaluti Saaremaal tegutsevate noorteorganisatsioonide koostöö lahendamise küsimust. Selleks otsustati kokku kutsuda noor-

kotkaste, skautide, ÜENÜ, noorte punaseristi ja maanoorteride tegelaste ühine nõupidamine, kus tahetakse töötada välja ühised sihid ja kavad maal asuvatesse rühmitustesse kuuluvate noorte rakendamiseks maatulunduslikule tööle.

Maanoorteride tegelaste täienduskursuseid otsustati pidada kaheksas kohas: Muhu saarel, Tumalas, Karja kodumajanduskooli juures, Kõljala põlütöökooli juures, Pidulas, Lümandas, Sõrves ja Kuressaares. Kursuste lektoreiks otsustati kutsuda Maanoorte sekretär-eriteadja mag. agr. E. Vint ja noorte konsulent agr. H. Puuman.

Suuremates uudismaa rajoonides otsustati maanoorterid rakendada heina-seemne kasvatamisele, sest Saaremaa „mäda südame“ kuivatamisega tulevad tuhanded hektaarid sood kultiveerida korralikkudeks rohumaadeks.

Saaremaa Maanoorte Ühenduse esimees Saaremaa maatulunduse konsulent A. Kaal oma töölaua taga.

Ringide töötetevõtetest otsustatakse kanakasvatusele panna suuremat rõhku. Paljudes ringides on kanakasvatuse käsitamisele asunud õpiringide meetodil. Suurimaid raskusi valmistab siin vastava kirjanduse puudumine.

Raamatu-aasta puhul otsustatakse talvel õpiringide meetodil läbi lugeda K. Liidemann'i „Kas tunned maad“ ja kõigile I auhinnaga töötetevõtete lõpetanud noortele käima panra 1936. a. peale maanoorte häälekandja „Maanoored“, misugune ajakiri kolme aasta ilmumise järgi on kujunenud kõigi maanoorte oodatud südamesõbraks.

O. K.

Maanoorte tegevusest Muhu saarel.

Vanem maanoorte organisatsioon Muhus on Ü. E. N. Ü. Hellamaa osakond. Möödunud kevadel asutati nimetatud osakonna juurde Maatulundusharu. Suuremaks Hellamaa osakonna ürituseks käesoleval aastal pidi kujunema noorte käsitöö näituslaat Hellamaal, mida pidid külastama Tallinna Ü.E.N.Ü.-lased ja turiste, ent odava huvirongi korraldamisest ei saanud asja, mistõttu ka näitus-laada korraldamine edasi lükati järgmise aasta süvistepühade peale.

Peab tähendama, et muhulased on väga osavad naiskäsitööl ja igas Muhu talus võib näha väga palju toredaid Muhu kodukaunistuse esemeid. Käesoleval talvel asuvad Hellamaa noored maatulundusharus aiandusega tegelema, selleks korraldades aianduse kursust ja õpingit. Maatulundusharu juhiks on Kõljala põllutöökooli lõpetanud Paul Vaher.

Tamse maanoorterit asutati möödunud kevadel. Liikmeid oli möödunud suvel 22, lisaks veel Tamse algkooli õpilased-noorliikmed. Töökavas oli köögiviljakasvatus, koduümbruse kaunistamine, keedukursuse korraldamine ja muid põllumajanduslikke ülesandeid. Käesoleval talvel asutakse aianduse õppimisele vastavall loengul ja õpingis. Koduümbruse kaunistamise läbiviimiseks asutakse aianduse nõuandja juhatusel koostama koduümbruse kaunistamise plaane. Eesti Maanaiste Keskseltsi Saaremaa nõuandja juhatusel korraldati sügisel keedukursus, kus käsitamist leidis köögiviljade kasvatamine.

Tamse maanoorterit on asutatud Tamse Rahvaraamatukogu Seltsi juurde ning ringi tegevusest võtavad osa Tamse algkooliõpetajad härrad Pallas ja Juht ja põllumajandusliku eriharidusega noored preilid Mundi ja Tüür ning härra Pallas, mistõttu võib loota Tamse maanoorteringile head tulevikku.

Suuremaks maanoorteringiks Muhus on Muhu hariduselts „Tuleviku“ maanoorterit Muhu Piiril. Ring asus tegevusse käesoleva aasta varasul, mistõttu ei saanud tänava põllumajanduslikul alal palju korda saata, ent seda hoogsamaks ku-

juneb talvine tegevus. Korraldatakse aianduse kursust ja õpingit, korraldati harjade valmistamise kursust ja tuntakse suurt huvi meeskäsitöö kursuste vastu, millele korraldamine võetakse töökavasse.

Ringi juhatuses rühub noortega kaasa Piiri algkooli noor õpetaja härra Pärtel, kes ise sünnilt muhulane ja ringi vanemaks on noor põllutöökooli haridusega peremees härra A. Mägi. Ringi tegevusele aitavad kaasa veel hulk Karja karjamajandus- ja Kõljala põllutöökooli lõpetanud noori. Näib, et maanoorte tegevus Muhus on heade juhtide käes.

O. K.

Juuru maanoorterit algas tegevust.

Juuru maanoorterit asub Juuru alg- ja täienduskooli juures. Asutamiskosolek peeti juba 1934. a. lõpul, kus tunnistati väga tarvilikuks ümbruskonna noorte organiseerimine ning otsustati töötama hakata maanoorteringide normaalpõhikirja alusel. See hoogne tegevus soikus asutamise semestril, kuid mõte jäi püsima. Nii süvenes õilis maanoorte koondumise küsimus kuni käesoleva semestriini, mil ta valmis küpseks viljaks.

Juuru maanoorteringi huvirikkaks tegevuse alguspäevaks on 15. november 1935, mil peeti esimene peakosolek Juuru algkooli ruumes. Ringi liikmete pere koosneb tõeliselt ümbruskonna ärksamatest noortest, kes on tulnud end kutsetööle ette valmistama Juuru täienduskooli. Liikmete arv on praegu 25 noort. Ringi juhatusse valiti E. Seljamaa, L. Leinola, H. Orav ja L. Vainu ning asemikudkes E. Gerland ja H. Ausmees. Revisjonikomisjoni said L. Koovit, S. Liblikas, H. Kütšen ning asemikudkes R. Karro ja S. Ööpik. Ringivanemaks valiti Juuru täienduskooli õpetaja agr. P. Lambing, kes on Juurus energiliselt õhutanud maanoorte organiseerumise mõtet Ringivanemale valiti abideks U. Kesama ja M. Baumthal.

Peakosolekul selgitas agr. P. Lambing maanoorte koondumise suurt tähtsust ning ulatusrikast kutsealalist töövälja, mis püüdatakse vanematelt noortele. Noorte pühaks kohuseks on ettevalmistuda ning karastuda jatkami-

Juuru maanoorteringi juhte ja liikmeid.

Istuvad (vasakult): 1. ringivanem õpet. agr. P. Lambing, 2. juhatause liige E. Gerland, 3. ringivanema abi M. Baumthal, 4. esimees E. Seljamaa, 5. esimehe abi L. Leinola, 7. juhatause liige H. Ausmees ja 8. õpet. pr. A. NurMBERG.

seks isade-emade kutsetööd. Kõike seda loodavad saavutada Juuru noored üheskoos üksteise võidu. **R. V.**

Autasusid Väimela noortele.

Väimela ümbruskonna maanoorte tööde näitus toimus hiljuti „Kungla“ rahvamajas, kus auhindamiskomisjon, eesotsas maatulundusekonsulendi J. Kraaviga, määras auhinnad ja tasu järgmiselt: 1. auhind — 5 kr., 2. — 2,5 — 3 kr. ja 3. — 2 kr. ühes vastavasisulise diplomiga.

Keeduvilja kasvatuse alal said 1. auhindu: Salmel Runthal, Jaan Sibul ja Kalju Veisver; 2. auhind A. Runthal, Aksella Kirotaja, Ainu Kattai, Paul Leosk ja Koidula Tigas. 3. auhinna Jaan Krunda. Juurvilja kasvatuse alal said auhinnad: Esikoht 2-a auhind Jaan Sibul, 2-b auhind Ainu Kattai ja Leonhard Runthal, 3. auhind Bernhard Runthal ja Helmut Runthal.

Seemnekasvatuse alal määrati auhinnad: 2-a Bernhard Runthal, 2-b Aksella Kirotaja ja Paul Leosk ja 3-a Jaan Sibul.

Iluaiaanduse alal tänava esimest aastast kõige edukamalt Jaan Sibul saavutades oma iluaia 2-a auhinna. Sama auhinna sai B. Runthali ja õdede iluaed „Nooli talus“ ja Ainu Kattai, P.

Leoski ja Aksella Kirotaja kodukaunistamise tööd.

Noorte loovat tööd hindasid rahalise autasu määramisega: Põllutöökoda, Võru maavalitsus, Väimela Põllutöökool ja Karjahoiukool, Aleksandri valla-valitsus, Eesti Seemnevilja Üh. Võru osakond, Väimela Piimaühing ja Võru majandusühing, kellele noored tõelist tänu avaldavad.

Viisu-Koordi maanoorteringi tegevusest.

Viisu-Koordi Maanoorte Seltsi juures asuv Maanoortering asutati 1932. a. sügisel. Kuna nimetatud noortering oli Esna vallas, Järvamaal ainukene sellelaadiline ühendus kohapeal ja noortele oli võõras ringi elu, siis edenes töö alul visalt. Esimesel ja teisel aastal oli liikmeid 20—25. Viimaseil ajal on aga märgata noorte elus enam hoogu ja enam tööviljakust.

Juhatause energilisel tegevusel on liikmete arv tõusnud 60 ligi. Möödunud suvel tegutsesid ringi juures koduümbruse kaunistamise, juurviljakasvatuse ja puukooli töörühmad Järva maatulunduskonsulendi hra R. Lehenleetoja nõuandel. Ühes praktiliste töödega korraldati rida referaatõhtuid

aianduse alal. Läänud suvel pandi alus ka spordiringile.

Talvise tööhooaja saabudes on noored võtnud endi töökavasse uue õppeainena seltskondliku kasvatuse. Selleks on praegu käimas järjekorralised iganädalased referaatõhtud. Talvises töökavas on veel ette nähtud harjavalmistamise ja puutöö kursused. Lähemal ajal kavatakse ühiselt Maa-naiste Seltsiga avada lugemislaud. Ringil on oma orkester ja laulukoor.

Ringi juhatusesse kuuluvad: Joh. S a u m — esimees, Irma P a l l — kaspidaja, Aksel P ö l t s — kirjatöime-taja. Ringivanemaks on Helmi V o l - m ü l l e r.

H. V.

Uusi maanoorteringe

on asutatud viimastel kuudel üle maa nii iseseisvate maanoorte ringidena kui ka kohalikkude seltside noorte osakondadena.

Põllutöökoja juures ülemaailse Maa-noorte Ühenduse Sekretariaadis on registreeritud ja kohapeal tegutsemist alanud viimasel kuul järgmised maa-noorte ringid:

1) Suigu Raamatukogu seltsi maa-

noorte ring — Pärnumaal, 2) Pindi maanoorte ring — Võrumaal, 3) Ristiküla maanoorte ring — Ristiküla 6 kl. algkooli juures, 4) Watla maanoorte ring — Watla algkooli juures, 5) Kasaritsa maanoorte ring — Võrumaal, 6) Lohala maanoorte ring — Järvamaal, 7) Ellamaa maanoorte ring — Pärnumaal, 8) Anna maanoorte ring — Järvamaal, 9) Ohukatku maanoorte ring — Harjumaal, 10) Narva jõe piirkonna Karskusseltsi maanoorte ring — Virumaal, 11) Ranna-Kadrina maanoorte ring — Tartumaal, 12) Suure-Kõpu Metsküla maanoorte ring — Viljandi-maal, 13) ÜENÜ „Ago“ osakonna maa-noorte ring — Petserimaal.

Maanoorteuhtide ja ringivanemate kursused

korraldatakse Põllutöökoja poolt talvise tööhooajal igas maatulundusekon-sulendi tööpiirkonnas.

Ettevalmistused kursuste pidamiseks on juba käimas ja need algavad jaanuari algul. Kursuste kestvus on üks kuni kolm päeva, — vastavalt oludele ja kohalikkudele tingimustele.

Aiaviite nurk.

Peamurdmise ülesanded traadist.

..Siga kirvega. Joonis nr. 1 kohaselt paenutame 1 mm jämedusest traadist tangide ja sõrmede abil sea kuju. Samast traadist paenutame ka kirvekuju ja tinutame traadi otsad kokku. Enne kokkutinutamist tuleb aga sea traat kirvesse asetada nagu see on näha joonisel.

Ülesanne: Kirves seast eemaldada ja uuesti külge panna ilma traati purustamata.

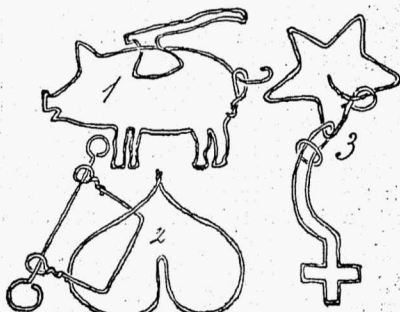
Lukus süda. Joonis nr. 2 kohaselt valmistame 1 mm jämedusest traadist südame kuju ning aasa, mille otsas rõngad, kust paneme läbi sirge traadi, mille otsadesse kääname nii suured rõngad, et nad aasa rõngastest läbi ei tuleks.

Ülesanne: Süda haagist vabastada ja uuesti lukustada ilma traate purustamata.

Sabaga täht. Joonis nr. 3 kohaselt valmistame 1 mm jämedusest traadist

tähe nii, et selle ühes otsas oleks tinutatud rõngas, millest tähe teine ots läbi ulatuks. Tähe saba valmistada nii nagu näidatud joonisel ning traadi otsad kokku tinutada. Saba peale asetatud rõngas liikugu seal vabalt edasi-tagasi.

Ülesanne: Kõik kolm osa tervelt üksteisest lahutada ja jälle ühendada.

Traadist sõlmed.